

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:

1 óra 60 fillér.
3 óra 1.80 fill.

Vidéken:

1 óra 1 kor. 20 fillér.

KOLOZSVÁRI UJSÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Deák Ferencz-u. 18. sz.,

hová minden levelezés

és egyéb küldemény

czimzendő.

Telefon-sz. 261.

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

Lapzárás: este 10 órakor.

Felelős szerkesztő: Schaberl József.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kinzó-kamara a kolozsvári rendőrségnél.

Egy könyvről.

Kolozsvár, nov. 8.

(W. M.) Akárcsak az antik, nehézfegyverzetű görög sorstragédiákat, avagy — hogy időben is közelebb legyünk a jelenhez a XVII. század pseudonaivságu, egyszerűségében is tettetett pastorelljeit hallanók: egy vers — egy ellenvers, egy vers — egy ellenvers. Az igazságügyi kormány is megírta versét a polgári törvénykönyv tervezetében is ime — haladás ide, haladás oda — az ellenvers is hangzik Dr. Baross János „Agrár örökösödési jog” cz. könyvében. Ugyanis a mai kormányzat alapjában véve helyes szokása, hogy a nagyobb szabású törvényjavaslatokat az általa illetékesebbnek vélt tényezőknél megküldi és így jutott a jelzettem tervezet az O. M. G. E. czimére, mely egyesület nagyobbjait ugyanazon „szabadelvű” honpolgárok ütök nagyobb zajjal, mint tactus-érzéssel, kik most — a híres szabadelvűpárt egységének eclatans bizonyosságául — könyvet, azaz ellenverset íratnak ugyanazon szabadelvűpárt támogatta kormánytervezetére.

Igen — és ez a könyvnek fonálként végighuzódó alapgondolata — nekik nem tetszik a jogegyenlőség és természetes emberi jogok követelte egységes örökösödési osztály, melynek folytán az örökségre jogosultak az osztály megejtésekor egyenlő és arányos hányadot kapnak, mert ez uj és végeredményében teljesen szakít a kötött birtoknak még szomszédságával is, hanem ott van az agrárius urak sötét közép korból fennmaradt elveinek bő requisitumában e kérdést érintő

törzsörökösödési rendszer, a primogenitura. Ha a sors kedvezett és jólímadkozta akkor, midőn még napvilágot sem láttál és a család tebenned hajtott először ágat, akkor legyenek bár számosak testvéreid, legyenek bár náladnál képességre, tehetségre, tudományra, munkára jóval rátermettebbek, mégis — az ők józan észszel nem indokolható mellőzésével — te lesz a többé-kevésbé nagy birtok osztatlan tulajdonosa, mert te első szülött vagy!

XX. század gondolkozó embere, fojtsd hamuba józan értelmed gyertyájának lángját és számlálatatlanszor nyögd el bánatos, siránkozó hangon a mea culpát, a mea maxima culpát, azért mert te azt merted gondolni, hogy a család minden egyes tagja — minthogy ugyanazon törzsnek hajtásaitképezik — egyugyan azon hányadra egyenlően jogosult.

Sanyargasd a flagellások ostoraival piszkos rongyokba burkolt testet, mert az volt helyes nézeted, hogy e törzsörökösödés nemcsak a jogegyenlőségnek a természetes emberi jogoknak arczulesapása, hanem züllesztő, bomlasztó hatása van, hogy a család többi, időrendben később született tagjainak mintegy alamizsna képen nyújtott elenyészően csekély összeg — melyet Dr. Baross „kulcs”-nak nevez — a testvéri viszonynak nemcsak hogy erősítésére nem szolgál, hanem a testvérek között az ember lényegéből semmiképen el nem magyarázható önzésből kifolyólag széthuzást, örökös kedvetlenséget, nagymérvű irigységet kelt. Mert abban, hogy az elsőszülött esetleg sokkal érdemesebb testvéreit szü-

letésben megelőzte, a családi érdekek segítségével hívásával sem lehet és nem szabad fegyvert kovácsolni a később szülöttek ellen.

Dr. Baross János tagadhatatlanul tudással és szorgalommal megírt művében a törzsörökösödési rendszer alapelveinek helyes voltát két közleményre alapítja: 1. hogy jelenleg az öröklött birtok nagyon elapozódik, ha az osztálytényleg végrehajtatik; 2. hogy ha nem történik meg az osztály, akkor az egyik erején felüli terheket vesz magára, hogy a többi érdekelteket kielégithesse és hogy a birtoktest egyben maradjon.

Ha helyesen is vannak e tételek konstatálva, könnyen megdönthetők. Mert: 1. osztály örökösök közt csak az örökösök egészének egyhangú beleegyezésével eshetik meg; 2. ha az öröklött birtoktest elég nagy arra, hogy az osztály megejtése után az érdekelteknek jutott hányad, hasznos és önálló gazdálkodás alapját képezheti, akkor az osztálytényleges megejtése csak hasznos lehet az örökösökre nézve, mert így külön és független gazdaságokban egyéniségüket teljesen önállóan fejthetik ki; 3. ha az öröklött birtoktest felosztásra kevés, az az osztálytényleges végrehajtása után az egyeseket megillető hányad nem elegendő arra, hogy önálló gazdálkodás alapját képezze, akkor mint condominiumot lehet és kell kezelni az öröklött birtoktestet, vagyis osztály nincs, a közös birtoknak több az alanya is ezek egyetértőleg, közös erővel keresik az öröklött testet, mely így fel nem osztatván, inkább érhető el rajta helyes kezelés mellett a nagyobb siker.

Mig ellenben, ha az első

szülött osztatlanul örököl, akkor nagy birtokoknál — hol több ezer holdról van szó — a többieknek nyújtott megélhetési segély elegendő lehet arra, hogy azok megélhetését biztosítsa, de nem egyuttal arra is, hogy sorssukkal — melynek igazságtalanságát ugyancsak drágán fizették meg — elégedtek legyenek. Ha pedig az öröklött birtoktest maga is kicsiny, az első szülött tisztességesen megél, a többi pedig . . .?! A többinek pedig jut annyi, a menyivcl megválthatjára hajójegyet Amerikába, hol nehéz munkájuk perczeit még jobban megkeseríti a multból maradt azon keserű emlék, mely őket hazájuk földjétől elválni készíteté.

Bulevár irodalom.

— Reggeli levél. —

Kolozsvár, nov. 8.

Két nap óta Kolozsvár utcáin négy költeményt árulnak két krajczárjával. Az alányomott impresszumból megtudjuk, hogy Engländer Ferencz budapesti egyén a szerzője. Aki megveszi inkább adta volna filléreit a koldusnak. Ez az ismeretlen „corinthusi Alkhias” utánozza Hazafi Verai Jánost, de ez az utcai poéta nemzeti, romantikus író ahhoz a nyilvános lantoshoz képest, aki lehet Engländer, de magyar soha. Először, mert nem tud magyarul, még ragozni sem. A népies szókötés formáit a főváros valamelyik zengerájában tanulta. Esméit a szemetes kosziból szedte a muzsáját egy tizedrangú kávéházból dobták ki. Kenytelenek vagyunk tehát a közérköles és köztisztaság szempontjából ezt az üzletet az illetékes hatóságok figyelmében ajánlani. Mert bármily szép a sajtószabadság, melyet Petőfi „Talpra magyar”-jával vivott ki nemzetének, nem Engländer és társainak szerzte és halt meg érte a segesvári mezőkön.

A négy oldalra terjedő papirost 1902. augusztusában Spitzer Márk nyomatta Budapesten. Odaírták, hogy: „Kiadja és kapható Engländer Ferencznél, Fecske-utca 39. szám alatt”. Ebből megtudjuk, hogy Engländer Ferencz kapható — azt is, hogy

hol. Aki pedig megkapja, amint beveszi, úgy ki is adja, anynyira szemérmetlen és utálatos.

Mutatványokat, a javából, természetesen nem adhatunk, mert a nyomdafesték elpirulna tőle. A legszelidebb izléstelenség, melylyel vevőket szerez magának, ezt a címet viseli: *A gyilkos asszony dala*. A „költő” szenzációra spekulál s tudván, hogy az utóbbi napok alatt az egész ország Petroné rémes dolgát beszélte, tehát ez ihlette meg őt is effajta sorokra — betű szerint:

„Két kezével az öregot megfojtota,
Aztán pedig egy nagy késel szétvágta
[dalta . . .]

S miután illetően helyesírással megörökítette és elsíratta Erdeit, hogy története tanulságos legyen eként fejezi be a „művét”:

„Vidám legyen ezután már minden sor
Következők egy felvilágosodott kór” . .

Ebben a versben — ha rőfög is — de fölvilágosított piszok nem foglaltatik.

Nó, de annál több van a *Rózsabimbó* dalában, melyben egy mágnásleány, Margit és lovászkedvese „suttognak”. Engländer Ferencz meghallgatta szerelmi vallomásaikat. A legfőbb, valóban fölülmulthatatlan arcátlan-ság az a vers, melyet *Egy kis valami . . .* ezimen a saját feleségéről ír.

Nehogy pedig az ujjszülött magyar költő elbizzza magát s köszönje nekünk, hogy ilyen reklámot csapunk neki és mert nem akarjuk, hogy tovább is rontsa a közönség izlését, dalainak a szerkesztőségbe juttatott „tisztelet példányait” zárt borítékban megküldöttük — a főkapitányi hivatalnak.

Kinzó-kamara a kolozsvári rendőrségnél.

Kolozsvár, nov. 8.

A spanyol inquisitio korába gondoljuk magunkat, ha nem füzünk kételyt ahhoz a híradáshoz, melylyel egyik olvasónk kereste föl lapunkat. *Arról van szó, hogy a rendőrség új hajlékában egy moder kinzó-kamarát rendeztek be, ahol éjszakák idején a kin-*

zás legválogatottabb nemeit alkalmazzák a bekísért egyéneken.

Hogy a hivataios czáfolgatásnak mindjárt elejét vegyük, szem-, és fültanukkal tudjuk bizonyítani, hogy a *rendőrök, a letartóztatott embereket éjjel idején ökleikkel bántalmazzák.*

Az emberkinzást a Magyar Pénzváltó és Leszámitoló bank helyiségeivel szemben levő *vas-táblás kamrában* hajtják végre.

A modern közigazgatás és a rendőri intézmény tekintélyének eme megszegyenítő mozzanataihoz hozzá voltunk szokva a Deák Pál regíme-je alatt. Ismertük a zöld fűgönyös rendőri-örszobának titkait, ahol e válogatott kinzási módok mellett még az a testi sanyargatás is napirenden volt, hogy a letartóztatott részegét közrefogták és *fejét a katonai vas-ágy kiálló részeibe verdesték.*

De azóta sok idő elmúlt. Reformálták a rendőrséget s hitük, olyan formában, hogy sem a rendszer sem a szervezet ellen többé kifogásunk nem lehet. És ime ma újabb megbotránkoztató jeleit vesszük a régi rendőrség szokásának, erkölcsének és önkénykedésének.

Dr. Hadady Endre főkapitány jól tudhatná, hogy a részeg ember még a törvény előtt is több szabadságot élvez, mint más. Az ő emberei azonban éppen ezzel szemben viseltetnek olyan „kiváltságos” föllépéssel, mely megszegyenítője a rendőri intézménynek s elsősorban azon közegeknek, kikre a rendőrlégenység kioktatásának terhe nehezül. Nem akarjuk hinni, hogy e vádat egyenlő résszel osztanák az előljárók is. Elvárjuk tehát dr. Hadady főkapitánytól, hogy a legszorgosabb és leglelkismeretesebb vizsgálatot tegye folyamatba s azokat a *rendőrházba bujtatott vadembe-*

reket, kik részesei az emberkinzásnak, dobja ki a rendőrség szolgálatából.

Mert a humanizmusnak nemcsak az állat, hanem az embervédelem gyakorlása is fő kötelessége. Az emberkinzást a rendőrség épületében a hivatalos hatalomuknak tudatában követik el.

Hisszük és követeljük, hogy Hadady Endre főkapitány intézkedni fog ennek az emberkinzásnak ügyében s nem hagyja megtorlatlanul az egyéni biztonság ily brutális módon való megsértését.

Iparosok „Otthon”-a.

Kolozsvár, nov. 8.

Vettük a következő levelet:

Tek. Szerkesztő ur!

Az Ujság csütörtöki számában olvastam, hogy Hevesi József és még egy néhány nagy iparos megalakították az Iparosok „Otthonát”. Hogy mi célja van ennek, nem tudom.

Szerény nézetem szerint nekünk van Otthonunk. Ott van az *Ipartestület*, akinek ez nem tetszik, az legyen tagja az *Iparos Egyletnek*. Mindket hely jó otthona az iparosoknak.

Ezt kellene támogatni és nem pedig arról fantáziálni, hogy egy más dolgot szervezzenek, ha nem akarják azt, hogy a közvélemény azt mondja „óluk, hogy szereplési viszketegekben szenvednek.

Különbén úgy hallom, hogy evel az *Iparos agghmenházat* akarják károsítani. No ugyan ezt el nem érik, mert hála Istennek még komolyan gondolkozó iparosaink, akik megfogják védeni anélkül, hogy ők a testületben valami tiszteletbeli állást be töltenének és akik nem is vágnak arra, hogy őket valaki felkészöntse a fehér asztal mellett.

Egyébként az éjjel nagyon hangos volt a Monostori-ut. Éjfél után hallani lehetett helmi „fígáró” hangokat. Ezek beszélnek „Otthon”-ról.

Iparos társaim ne üljenek fel ennek a koremai „Otthonnak”,

hanem jöjjenek az Iparos Egyletbe és ott meg fogják kapni az igazi otthont, melynél különbet nem kapnak magyarországon. Kolozsvárnak 1200 iparosa van és ennek csupán 240 tagja iratkozott be az egyletbe. Miért ez? Vagyok tisztelettel.

„Egy iparos”.

Mágnások rakoncátlankodása.

Kolozsvár, nov. 8.

Ismeretes Kolozsvár művelt közönsége előtt az a hírünk, melyben a színházban botrányt okozó mágnásokra fölhívtuk a rendőrség figyelmét. Felelős szerkesztőnk, Schaberl Józsefet felelősségre vonták a közleményért és őt ügyének tárgyalásában lapunk belső dolgozótársa Székely Béla és dr. Schwartz Miksa képviselték. Tárgyalás közben báró Bánffy Endre sértést követett el Székely Béla személye ellen, aki provokálta a sértőt s hogy ügyével itt foglalkozunk elnézését kérjük a közönségnek. Ime a tömeges afférok epilógusa:

Tekintetes

Székely Béla hírlapíró urnak

Helyben.

Megbizása folytán tegnapelőtt délután az Ön nevében elégteltelt kértünk báró Bánffy Endre urtól, ki ügyének elintézésével gr. Bethlen Bálint és br. Szentkereszti Pál urakat bizta meg.

Nevezettekkel tegnap este és ma délnél tárgyalunk. Becsületbírárságot proponáltak az Ön párbajképességének megállapítására, a mit azonban azért, mert konkrét tényeket felhozni és igazolni nem tudtak, nem fogadtunk el.

Gróf Bethlen Bálint és báró Szentkereszti Pál urak erre hadadékat kértek oly tények beszerzésére, amelyekkel a becsületbírárság alakítására vonatkozó propositiójukat megindokolják.

Estére be is szerezték egyoldalú nyilatkozatok *alakjában az ön gyermekkorára vonatkozó konkrét tényeket s azok alap-*

TÁROZA.

Butonczy ur.

(Humoreszk.)

A „Kolozsvári Ujság” tárczája.

(Vége.)

A kinos meglepetés után, melylyel belépésekor keltett, nagy örömmel fogadták Butonczy urat, ki is egy jóra való udvari bolond szerepében számtalanszor fakasztott könnyeket a nagy nevetéstől a miliomos gyáros és jókedvű családjának szeméibe.

Butonczy ur a család kérésére és az ő nagy örömeire állandó vendég lett.

Meg kell jegyeznem a miliomos gyárigaztóról, hogy nagy ellenzéki ember volt s a kormányelnöknek személyes ellensége. Elhatározta, hogy Bu-

tonczy urat használva eszközül szörnyűségesen megtréfálja a kormánypartot és annak vezérét. V. városban éppen képviselő választások voltak s a gyáros felhasználva a kínálkozó alkalmat, Butonczy urat felléptette képviselőnek — kormányparti programmal.

Egy pár ezer forint szépen elsimította az ellentéteket s Butonczy ur egy szép napon arra virradt, hogy a város telve van az ő nevét viselő zászlók sokaságával és avval az egyedüli óhajjal, hogy ő legyen a képviselő.

Hálás szívvel köszönte ezt meg a gyárosnak és erős bizonyítékát látta ebben annak, hogy mindez csak azért történt, hogy a gyáros leányát, társadalmi állást szervezve részére, hogy aztán neki adhassa.

Elérkezett a választás napja. Mit tudta szegény Butonczy ur,

hogy mi a politika, a kormánypart, vagy az ellenzék? Mikor hírül adták neki, hogy a kormánypart az ő nevével fényes diadalt aratott, elfogta a szónoklás s odakiáltá a künn álló választók tömegének:

— Ha addig élek is, a kormányt megbuktatom!

A környezet majd megszakadt nevetésben . . .

A gazdag gyáros terve sikerült s volt rá gondja, hogy a sajtóban nagy szenzációnak járja be az országot a fenti nyilatkozat. Nevettek egész Amerikában, de Butonczy ur népszerűsége növekedett.

Megtörtént az első ülés.

A kíváncsi holgyek ezerszámra jöttek hogy láthassák a lefolyt napok hőjét, Butonczy urat. Délfelé bemutattak neki egy nagybajuszu, nagy szakálu urat, Butonczy képviselő ur

majdnem kezét csokolt neki, — a miniszterelnök volt.

Másnap egy ellenzéki honatya közben oda kiált Butonczy urhoz:

— Majd meg látjuk Butonczy ur, hogy tartja szavát, aki választói előtt a miniszterelnök megbuktatását ígerte. . .

Butonczy indulatosan ugrott fel:

— Ha mondtam, meg is tesszem! Ha addig élek is, a miniszterelnököt megfogom buktatni! . . .

Még az nap meghívta őt a miniszterelnök egy kis bizalmas beszélgetésre másnap az ülés elején folytatták azt. De Butonczy ur nem feledkezett meg ígéretéről s erőnek erejével (nem kimélve hatalmas karjait) kényszerítte azt, hogy mondjon le. A szerencsétlenül járt elnöknek — aki előbb a titkos

... a közös megállapodás ellenére, a tényeket valószínűsítve fel, a becsületbírói döntés mellőzését követelték s felkérték bennünket annak kijelentésére, hogy az általuk felhozott állítólagos tények alapján az ügy „lovagias” terrenumra nem terehető.

Mint hogy a mi nézetünk szerint, de a párbaj kodex szabályai értelmében is az ily tények elbírálása kizárólag becsületbírói eljáráshoz tartozik, sőt ilyennek megalkotását ép az ellenfél megbízottai proponáltak, megváltozott álláspontjukat nem oszthattuk, már csak azért sem, mert a megbízottak nem hivatottak gyakorolni a becsületbírói hatáskörét. Követeltük tehát az Ön ellen felhozott állítások szabályszerű elbírálását.

Ellenfelének fentnevezett megbízottai azonban vonakodtak jogos felhívásunknak eleget tenni, sőt oly kihívó, terrorizáló, a lovagiaságnak általuk folyton hangoztatott szabályaival merőben ellenkező magaviseletet kezdtek tanúsítani, mely bennünket arra kényszerített, hogy velük minden további tárgyalást azonnal megszakítsunk.

Ily körülmények után megbízásunkat visszaadjuk azzal, hogy az ügyet az Ön részéről befejezettek nyilvánítjuk.

Kolozsvár, 1902. nov. 7.

Dr. Schwartz Miksa s. k.

Müller Menyhért s. k.

*

Egy br. Bánfi Endre nevezetű egyén, akkor, midőn szerkesztőnk ügyét tárgyaltuk, segédei funkcióiban megsértett, amiért lovagias uton kérdésre vontam őt. Bánfi, a segédmegnevezés időközön nem arra használta föl, melyre azt a codex előírja, hanem kardomnak éle és hegye után tudakozódott, melyeket nagyon veszedelmeseknek talált. Megbizottjainak aztán határozott utasítást adott azzal, hogy ő nem mer velem verekedni. És a segédurak ilyen értelemben el is „intézték” az ügyet... Sőt ép bőrének érdekében még a becsületemről is meg akartak fosztani. Egyoldalú információk alapján tényeket hoztak föl tizenégy éves koromból, melyek szerintük

dolgokat megbeszélendő minden ajtót elzárt — senkisémet jöhetett segítségére; Butonezy urnak buzgólkodása eredményeül a kormányelnök szakállának és bajuszának egyik része a kezében maradt. Akkor engedte csak azt ki, mikor a csörgő jelezte, hogy a miniszterelnök beszéde következik.

Butonezy ur még a folyosón is folyton fenyegette, s nem tudni a miniszterelnök megjelenését követő hahota, vagy Butonezy ur erőlködése következtében, de a kormányelnök aznap lemondott.

Butonezy ur ily módon szavának állt s amire áhítozott, a lányt meg is kapta s azóta miniszter is, de beszédét előbb otthon a felesége a kis miliomos lány szövegezi...

Anió.

megbecstelenítők. Mikor pedig látták, hogy tervük dugába dől, előbb szép szóval, majd vad magaviselettel arra akarták bírni a saját segédeimet, hogy becsületembernek jelentsenek ki, becsületbírói mellőzésével. Tudták, hogy a becsületbírói ítélete fölmentő lesz s e veszedelemnek nem akarták kitenni felüket. Becsületes eljárás-e ez? Feleljen reá a művelt társadalom!... Ebből az afférból két tanúságot vonok le;

egyik: hogy az arisztokraták némelyike csak az esetben „lovag”, ha csoportos orvítamódásra nyílik alkalom. De midőn meztelen kard hegyével kell farkasszemet nézni — amely sohasem téveszt célt — inkább beburkolja magát a szennyes rágalom, hitvány és indokolatlan gyanúsítás férgecs takarójába;

másik: és, hogy ilyen állásponttal viselkedjen az elégtételadás iránt, egy adandó sértés esetén egyesek által jól ismert kutyaostoromat és egy lovagias kardnak vágásától még most is beheggetten sebű tenyeremet fogom igénybe venni velük szemben.

Lovagias jellemem szeplőtlen-ségére pedig szolgáljon bizony-ságul az a tizenégy darab jegyzőköny, mely részint véresen, részint békés uton elintézett becsületbeli ügyekről tanuskodik. És itt bocsánatot kérek tisztelt barátaimtól is, hogy ebben a szagos dologban szives-ségüket kértem ki.

Kolozsvár, 1902. nov. 7.

Székely Béla,
hirlapíró.

HIREK.

Kolozsvár, nov. 8.

— **Jegyek az esküdtzéki tárgyaláson.** A november 10-én kezdődő esküdtzéki czyklusra, a nagy érdeklődésre való tekintettel, belépőjegyeket fognak kibocsátani, mely nélkül senki nem vehet részt a tárgyalásokon. Itt jegyezzük meg, hogy lapunk belső dolgozóitársának, Székely Béla hirlapírónak is e czyklus alatt kerül tárgyalás alá sajtó-ügye a cs. és kir. közös hadsereggel szemben.

— **Új főszolgabíró.** Páska Zoltán vármegyei IV-ik aljegyzőt kolozsvármegye törvényhatósági bizottsága tegnapi tartott rendes őszi közgyűlésén a hidalmasi járás főszolgabírójává választotta, Münstermann Győző eddigi főszolgabíró helyett, ki saját kérelmére nyugdíjaztatott. Páska helyére pedig Rónai Elemért választották meg, ki eddig Kolozs rendezett tanácsú város polgármestere volt. Gratulálunk e Kolozsvár társas körében előnyösen ismert törekvő és szorgalmas tisztviselőnek jól kiérdemelt előléptetéséhez.

— **Megtámadott kereskedő.** Egy kolozsvári kereskedő panaszt tett a rendőrségnél, hogy a vasuti állomás fa-lerakódó helyén Máthé József vasuti őr, minden ok nélkül megtámadta és trágér szavakkal inzultálta.

E vádban mennyi az igazság, nem tudjuk, de konstatáljuk, hogy az ilyen panaszok gyakoriak a máv. helyi személyzetének egyik-másika ellen. Az állomás főnök erélyes közbelépésére van itt szükség, mely alkalmasint nem is fog elmaradni.

— **Új magántanár a kolozsvári egyetemen.** Egyetemünk bölcsészeti-, nyelv- és történettudományi karán eddig az újabbkori magyar irodalomtörténetnek, az ethnographiának, a sémi nyelveknek és a könyvtári tudományoknak voltak magántanárai. Ezekhez csatlakozik most az olasz irodalomtörténet, mely tárgynak magántanárul a kar legközelebb tartott ülésén egyhangulag dr. Cs. Papp Józsefet, a felsőbb leányiskola jeles tanárát, az olasz nyelv és irodalom magántanítóját képesítette.

— **Lelkész választás Szász-Lónán.** A szászlónai ev. ref. egyház lelkészválasztását tegnap tartotta meg. A megüresedett lelkészi székre Székely István pánczélesehi ev. ref. lelkészt helyezték.

— **Eljegyzés.** Dévai István polgármesterünk szép és kedves leányát Idát eljegyezte barátosi Finta Imre m. kir. postatiszt és tart. honv. hadnagy.

— **Kutyaharapás.** Máthé János napszámost tegnap éjjel a Csertörő-utczában egy esatángoló eb sulyosan megharapta. Sebét a mentők dezinficiálták.

— **Panasz egy helyi cseléd-szerző ellen.** Sírva járt tegnap szerkesztőségünkben egy Tasnádi Erzsébet nevű leány s elpanaszolta, hogy egy helyi cseléd-szerzőt őt elküldte Zalatnára, avval hogy egy előkelő kávéházban alkalmazást kaphat. A leányt azonban félrevezette, mert egy pálinkás butikban kellett volna neki közönséges szolgálatot teljesítenie. Visszajött tehát Kolozsvárra, hogy ismét felüljön a cselédszerzőnek. Ez alkalommal Bánffy-Hunyadra transportálta, a Király-féle éjjeli kávéházába, a hol a gazda terhes szolgálatán felül becsületét is magának követelte. A leány gazdájának szemtelen ajánlatát visszautasította, s e miatt főnöke — ruháinak visszatartása után — elbocsátotta, kijelentette, hogy addig semmit sem ad ki, míg a cselédszerzőtől átveit 15 frt tartozását ki nem fizeti. Így ismét visszakerült Kolozsvárra, s a cselédszerzőtől kérdezősködött állítólagos tartozása felül. A cselédszerző kijelentette, hogy neki 15 frttal tartozik és pedig 5 frttal honorarium címén, 5 frttal a főkapitánynak bizonyos könyvvitálásért és 5 frttal az elszerezésért. Hozzánk fordult a leány panaszával, hátha a mi fellépésünk arra indítja a lelketlen elhelyezőt, hogy jogtalanul visszatartott holmiját, mely nélkül elszegődni nem tud, átadta neki. A leány különben a mai nap folyamán bünvádi feljelentéssel él a cselédszerző ellen, ki őt félrevezetve beszegődtette s ezért az elítélendő eljárásért még díjat is követel.

— **Lezuhant az ablakból.** Ujvidékről jelentik, hogy Türr zombori pénzügyi főszámvevő hivatalos utjában pár napig Ujvidéken időzvé, tegnapelőtt este Mezey főszolgabíróval a vendéglőben mulatott és éjjel 1 órakor szállóbéli lakásába tért. Türr rosszul érezvén magát, az udvarra nyíló folyosó ablakából kihajolt s egyensúlyt veszítve, lezuhant. Sérülése életveszélyes.

— **Ismertető.** Ki ez az ur? Az állatorvos-e, vagy az új szolgabíró?

— Nem tudom. De eredj csak hozzá és mondd neki, hogy a fogad fáj. Ha receptet ad, akkor ő az állatorvos, ha pedig pofon vág, bizonyos lehetsz benne, hogy a szolgabíró volt.

— **Öngyilkos halott.** Jászberényből jelentik, hogy ott a napokban elhunyt Bónis Mihály orvos s halála körülményeiről a következőket írják: Bónis Mihály hosszú ideje súlyos betegségben szenvedett és már több ízben halálszerű állapotba esett. A család mindannyiszor megsiratta abban a hitben, hogy elköltözött az élők sorából. De Bónis Mihály, miután 24 órán keresztül megdermedten kiterítve feküdt, lassan-lassan magához tért és ismét fölésmélt. Nem esoda tehát, ha folyton attól rettegett, hogy élve fogják eltemetni. Megkérte tehát övét, hogy ha megtalálna halni, ne temessék el 70 órán belül és akkor is éles kést tegyenek a koporsójába. Arra a kérdésre, hogy mire kell neki a föld mélyében a gyilok, azt felelte:

— Ha felébrednék a síromban, legyen mivel megölnöm magamat.

Bónis Mihály most meghalt és hozzátartozói kívánsága szerint jártak el.

— **Vasuti szerencsétlenség.** Reims mellett tegnapelőtt éjjel végzetes vasuti baleset történt, melynél nyolcz ember meghalt, kettő sulyosan megsebesült. A sebesültek közt volt Hanotauw Karoly, a hajdani franczia külügyminiszter fitestvére, kinek mindkét lába eltört, úgy hogy sulyos műtétet kellett rajta végezni.

Színház és Művészet.

Színházi műsor:

Vasárnap: D. u.: Arany ember
Este: A rózsáyi malom.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, szombat nov. 8-án.

A denevér.

Operette. Irta: Haléwy és Meilhac. Zenéjét Strauss J.

Kezdete este 7 órakor.

Kladó-tulajdonos:
SCHABERL JÓZSEF.

APRÓ HIRDETÉSEK.

LEVELEZÉSEK.

Schuller József sürgönye van a kiadóban.

Fekete szemű hölgynek levele van a kiadóban.

Ibolyának. Levele van a kiadóban.

Veisz ragasztónak levele van a kiadóban.

Szöke és Barna. Levele van a kiadóban.

Baba. Nem akarja fölösmerni azt a rokonszenvet, mit Cs . . kölcsönöz.

Miért? Hisz kegyed éppoly jól ösmeri a varázshatalmát, mint én, Ne tartózkodjon, arra oka sincs, ösmer már, tehát mi oka?

— Cs . .

Unatom az élet megrontója. A téli esték közelednek s aggasztóvá vátnak az időtöltés. A ki akarja, hogy kellemes perczeket töltsön egy 24 éves uri ember társaságában, az írjon a kiadóhivatalba.

„Unalom“ ezimén. Csak hölgyek leveleit veszem figyelembe.*

Egy független, művelt nő ismeretséget keresem. Levelet e lap kiadóhivatalába kér „Pigmaleon“

Két intelligens megjelenésű fiatal ember házasság

szájjából ösmerkedni akar csinos, házias nevelésű leánynyal. kiknek kevés hozományuk van. Leveleket „Szöke és Barna“ ezimén e lap kiadóhivatalába kérnek.

Csinos, barna lányka szemeiben szeretne gyönyörködni egy szintén barna fiatal ember. Levelet „Hamiskás“ ezimén a kiadóban.

En egy józan életű fiatal iparossegéd vagyok közös háztartásra lépnek egy ügyes, fiatal nővel, vagy független özvegygel. A legkomolyabb levelet kérek „Egyetértés“, ezimén a kiadóba.

Vigyen el az ördög — mondják gyakran a mamák lányainknak. Egy ily ördög vagyok magam is, ha valamelyik szép leány óhajtja, avagy ha valamelyikmama akarja, hogy lányát elvigyem, úgy kérem az illetőt írjon nekem a kiadóba „Vigyen el az ördög“ ezimre.

Zongora lecskét vennék egy elegáns fiatal embertől, aki egyben udvarlóm is volna. Levelét az ajánl-

kozónak — „Kék szem“ ezimre kérem a kiadóhivatalba.

Intelligens, törekvő iparossegéd nőtlen lenne egy oly házián nevelt leány kinek egy pár ezer korona hozománya van. Levelet „Törekvő“ ezimén továbbít a kiadó.

Hölgyeim! Előkelő megjelenésű, művelt fiatalember vagyok; mondják, hogy szép is. Ki lenne hajlandó Önök közüli ismeretséget kötni velem? Csak szép és intelligens hölgyek válaszára reflektálok. Leveleket e lap kiadóhivatalába kér „To-reador.“

Egy csinos barna lány, kinek pár ezer korona hozománya van, férjhez menni óhajt. Komoly ajánlatot a kiadóba kér „Fekete szem“ jelige alatt.

K I N Á L A T:

Ötthon elvégezhető írásbeli munkát (másolást, kérvényeket, fogalmazványokat) jutányosan elvállal szép írásu joghallgató. Levelet „Írás“ ezimre a kiadóba kérek.

Olvassuk !!

Eltemették az apát, Arvaságban a család. Nyomor tünő a fészket, De Bernáth küldi gépjét. S menten boldog a tanyá, Nem zokog a jó anya, Mert a kis varrógéppel Kéznek a szegénységgel.

Életuntan egy levente Bernáth kerékpárját vette, Hogy splenjétől szabaduljon. Testmozgásban meggyógyuljon. Erdőn, mezőn karikázott, Napokon át izzadt-fázott, S vége mi lett a sok tarnaak? Most csap föl splen komikusaak!

Bernáth Sándor trioziklőn Kullog árva egy agglegény. S óhajtva néz néha-néha. Üres tölsero a — léha. Egyszer egy ut fordulóán Felbukkan egy molett kis lány. Két-három szó — barátságosnak, S már duettbe karikáznak.

Ha Bernáthtól vész hegedűt, Tokot, gyantát és nyirettyűt, Két-három hét el se telik — S irigyed lesz esed Kubelik. És ha hegedűt nem szeretsz, Cziterán is kesereghetsz. Avagy pedig harmónikán — Mindenféle szép muzsikán. Nosza pajtás, kiáltás tehát! Küldjön árjegyzéket Bernáth!

Ha javítani kell a gépet, Hiányzanak alkatrészek, Vagy szakad a hegedű hur Bernáthoz — á közeli út, Hol mindent beszerezhetünk, Legelősbban megvehetünk. Pártoljuk hát csak a magyart — A hazai versenypárt!

Bernáth Ede Sándor

erdélyrészi varrógép, kerékpár, hangszer és zeneautomata nagy raktára,

Kolozsvár,

a m. kir. Posta és Távirásza szállítója. Mechanikai motor erőre berendezett javító műhely. Pontos, gyors és olcsó kiszolgálás.

Egy új Singer varrógép csak 35 frt 10 évi jótállással.

Braun Mihály Müller utóda

SOMLYAI M.

Kolozsvárt, Kossuth Lajos-u. 4.

Ajánlja: üveg-, porcelán-, lámpa és háztartási eszközök raktárát.

Lámpa javítások, képkeretezések eredeti gyári áron.

● hangszerkészítő.

● Nagy javító műhely, nagy

● raktár az összes hangszere

● rek és azok alkatrészeinek.

● Kolozsvár,

Vesselényi Miklós-utca 18.

CARBOLINEUM

avenárius szabadalma
25 év óta jónak bizonyult fakonserváló szer

Utánzatoktól óvakodjunk.

Carbolineum gyár: 3 9—
B. Avenarius Amstetten N.-ő
Iroda: Bécs, III—1. Hauptstrasse 18.
Kapható: Gál Ernő, Kolozsvár.

Diszművek

Hírlapok

Zárszámadások

Számlák

Szép kivitelű munkák

Körlevelek

Rovatos ívek

Plakátok kis és nagy alak

Táblázatok

Kolozsvárott, Deák F.-u. 18.

Schaberl József Gutenberg könyvnyomdájá.

Telefon szám: 261.

Elvállalok minden igényt kielégítő diszes és egyszerű nyomtatványt szolid ár meg-
szabás mellett.

„Kolozsvári Ujság“ szerkesztősége.

Mint szakképzett nyomdász teljesen ujonnan és modern iránynak megfelelően rendeztettem be nyomdámát.

„Kolozsvári Ujság“ kiadóhivatala.

Kolozsvár, Deák F.-u. 18.

Kolozsvárott, Deák F.-u. 18.

Könyvek

Folyóiratok

Pénztárkönyvek

Árjegyzékek

Szép kivitelű munkák

Meghívók

Névjegyek

Gyászjelentések

Röpiratok